

den finde Sted i høiere Grad, end Tilfældet har været i den forbigangne Tid, og altsaa vil Antallet af disse Smaasteder paa Landet tiltage i den følgende Tid, og, har man først begyndt med at fritage dem, vil man maaskee ifølge Conseqventsen i den kommende Tid faae ondt ved ikke at fritage de smaa Eiendomsbesiddere for de Afgifter, man i den forbigangne Tid har fritaget dem for.

Hoffmeyer: Naar vi erindre, at den foreliggende Lov kun indeholder et overordentligt Paalæg i Anledning af Krigen med Fædrelandets Fjender, at dette Paalæg altsaa er forbigaaende, og at det er klart for Alle, at det er et Paalæg af almindelig fædrelandsk Interesse, saa kan jeg ikke Andet end ansee det for en rigtig Tanke, at dette Paalæg fordeles paa saa Mange som muligt, Alt naturligtvis afsæstet efter Enhvers Gyne og Leilighed. Det er dog indlysende, at Paalæg, som kun ere forbigaaende, og som erlægges i gavnlige Tilmed, der ligge klart for Alles Dine, ere af en ganske anden Natur end Paalæg, som vise sig at være skadige, og hvis umiddelbare Hensigtsmæssighed ikke er saa indlysende. Et saadant overordentligt Paalæg som det her foreliggende bør netop have, hvad jeg vil kalde et socialistisk Præg; det vil sige, at saamange som muligt bære det i Selskab med hinanden. Den Ringe og den Fattige skal ved det lille Bidrag, som han efter sine Raar og sin Stilling afgiver, kunne føle sig ligesaa stor og ligesaa fædrelandskfindet som den Rige og Fornemme ved deres klæffelige Bidrag. Saaledes troer jeg, at man paa bedste Maade bidrager til at fremme, hvad der kan kaldes den rette Samfundsfølelse, medens derimod en vilkaarlig Grændsebestemmelse, en vilkaarlig Fritagelse for Skatten, naar ikke Sagens Natur strengt fordrer det — bidrager til at adskille Borgerne og til at nære og udvikle Egennytte og Sneverhjetethed. Jeg skal derfor ved denne Behandling af Loven, ligesom ved de foregaaende stemme for alle Forslag, som bidrage til paa en passende og billig Maade at fordele Byrden paa saa Mange som muligt. Hvad specielt det foreliggende Forslag angaaer, maa jeg naturligtvis af disse Grunde

stemme imod det; thi det fremstiller sig netop efter min Mening saaledes, at det sætter en vilkaarlig Grændse paa et Sted, hvor den ikke behøves. Naar jeg nemlig tager Forholdene saaledes, som de iaar vise sig — og dette Skattepaalæg gjælder jo kun for eet Aar — maae vi vist tilstaae, at Fleerheden af dem, som med Huse forbinde Brugten af et ringe Stykke Jord, kunne fuldt saavel erlægge deres ringe Bidrag som den store Mængde af dem, der forbinde Jordbrug med Gaarde, vil kunne give deres større Bidrag, og ligesaa godt som den store Mængde af de mindre Næringsdrivende vil kunne afgive det Paalæg, som vi have tiltænkt dem. Det maa desuden bemærkes, synes jeg, at dette skal ingenslunde være en Skat paa den egentlige Arbeidskraft, som man har villet kalde den, men at det kun er en Skat paa Jordbruget, paa en almindelig og for os den allervigtigste Beskæftigelsesgjensstand. De to eller fire Skjæpper Hartkorn, som skulde høre til Stederne, kunde jo ligesaagodt eies af en velhavende Mand, der boer paa Landet og lever af sine Midler. Og hvad er det da for Offre, som Conseqventsen af disse Principer fordrer af Fæstehuusmanden? Det er jo af 2 Skjæpper Hartkorn, at hele Skatten udgjør 78 β ; af disse 78 β skal Godseieren udrede de $\frac{2}{5}$, det vil sige 47 β . Der bliver altsaa tilbage 31 β , hvilket Paalæg skal svares i 2 Terminer; i den ene altsaa 1 Mk., i den anden 15 β . Dette er det Hele! De slippe altsaa med at give en Skat, som ikke er saa stor som Indtagten af een Arbejdsdag, og hvilken anden Krigsskatyder af dem, der leve fra Haanden og i Munden, slipper vel med at give 1 Dags Fortjeneste i Skat? Jeg maa ogsaa tilstaae, at jeg finder det noget besynderligt, at, medens Præsterne, som her ere tilstede i Forsamlingen, selv have ønsket, og en stor Deel af dem, som særligt kalde sig Bøndervenner, have påastaet, at Præsten af sin Jord, hvoraf han jo ikke er Eier, men kun Bruger, skal give fuld Skatteafgift, som om han var Eier, fordi man frygter for, at det vilde vække en altfor stor Misfornoieelse imellem Bønderne, naar der var endog kun en tilfyneladende Forskiel i Skattefordelingen, paa samme Tid, som